
Nyheter

DOPES NED MED MEDISINER

 Bergensavisen

07.04.2018

2

DOPEs NED MED MEDISINER

Bergensavisen. 07.04.2018. Side: 4-5

MATS MYREDAL LINDA NILSEN

- Vi må regne med at unødvendig bruk av antipsykotika på norske sykehjem har ført til dødsfall, sier legemiddelverket.

BERGEN: 27 prosent av beboerne på sykehjem i Bergen får antipsykotika, medisiner mot alvorlig psykiske lidelser.

Det betyr at 610 sykehjemspasienter står på denne type medisin enten fast, eller ved behov.

Det viser ferske tall BA har hentet inn fra Bergen kommune.

Dopet ned

Nylig ga en sykepleiervikar slike legemidler til fire pasienter på Ladegården sykehjem. Pasientene skulle ikke hatt slike medisiner, og reagerte med å bli unormalt trøtte.

Sykepleieren sitter varetektsfengslet, og har forklart at hun dopet ned pasientene for å få ro på avdelingen. Antipsykotiske legemidler har alvorlige bivirkninger som økt risiko for død, forverring av demens eller kognitiv svikt, økt risiko for slag, fall og svimmelhet. Nyere norsk forskning dokumenter at det i altfor stor grad brukes slike legemidler på demente.

Forskere slår alarm

I studiene, som ble publisert i februar 2017, brukte 24 prosent av pasientene på norske sykehjem antipsykotika. Alarmerende høyt, mener forskerne.

- Man bør være spesielt forsiktig med antipsykotika for personer med demens. De har allerede kognitiv svikt og generelt lav toleranse for denne typen medikamenter, sier forsker og sykepleier Anne-Sofie Helvik i et intervju med Sykepleien.

Steinar Madsen, medisinsk fagdirektør i Statens legemiddelverk, synes antipsykotikabruk for 27 prosent sykehjemsbeboerne i Bergen er et svært høyt tall.

- Det er høyere enn studiene, og tendensen har vært å redusere medisinbruken etter at den studien kom ut, sier Madsen.

- Fullt mulig å redusere

Han understreker at antipsykotika kun skal brukes når det er helt nødvendig og da i en så kort tidsperiode som mulig.

- Mange pasienter får det bedre når de ikke får medisiner, men heller mer personlig oppfølging. Disse medisinene har plagsomme bivirkninger og undersøkelser viser økt risiko for dødsfall, samtidig som effekten er dårlig, sier Madsen og legger til:

- Det er vanskelig å si hvor stor risikoen er, men vi må regne med at unødvendig bruk av antipsykotika på norske sykehjem har ført til dødsfall.

I noen tilfeller har ikke sykehjemmene alternativer til antipsykotika, men Madsen tror at slike medisiner også blir grepet til som en lett måte å roe ned vanskelige pasienter på.

- Det er fullt mulig å redusere bruken av antipsykotika ned til et veldig lavt nivå. Enkelte sykehjem har klart å nesten utradere bruken helt, og erfaringene vi har gjort oss er at pasientene har det bedre uten legemidlene enn med dem, sier Madsen.

- Ingen leger liker dette

Kjell Krüger, sykehjemsoverlege i Bergen kommune, er enig med Madsen i at det bør jobbes med å få ned medisinbruken.

- Ingen leger liker dette, og det er mange i kommunen som vrir hodene for å finne ut at hvordan vi skal angripe disse tingene, samtidig som vi er med i forskningsprosjekter på overvåking av medisinbruken, sier Krüger og fortsetter:

- Vi har hentet inn tre psykologer og en farmasøyt og jobber med å kvalitetssikre prosedyrer og legene. I tillegg jobber vi med datasystemer som gjør at legene kan sammenligne seg med andre. Men på verdensbasis har mange forsøkt å løse dette, uten at det finnes noen fasit.

Han tror at Madsen har rett i at bruken av antipsykotika har ført til dødsfall både i Norge og Bergen, men mener at det gjelder mange medisiner.

- Blodfortynnende har nok forårsaket flest dødsfall, men vi må likevel gi det til dem som trenger det, fastslår han.

Manglende kompetanse

Sykehjemsoverlegen poengterer at stadig flere eldre, kombinert med at antallet sykehjemsplasser ikke vokser i takt, fører til at beboerne på sykehjem blir sykere og sykere, og gir tøffere arbeidsforhold for de ansatte.

- Den høye medisinbruken går også på kompetanse. Jeg tror at det er veldig mange ansatte som ikke skjønner hvor tunge medikamentene er. Ufaglærte skriver ikke ut medisiner, men deres observasjoner er sentrale legenes vurderinger, sier Krüger.

Egen håndbok advarer

Bergen kommunes egen «Metodebok for sykehjemsleger» lister opp legenes retningslinjer. Under kapitlet for Adferdsforstyrrelser og psykiske symptomer ved demens (APSD) står det blant annet at antipsykotika, på grunn av at studier har assosiert det med økt dødelighet, bør brukes med forsiktighet og reserveres til behandling av psykotiske symptomer og aggresjon som ikke lar seg håndtere av ikke-medikamentell behandling alene.

«Revurder dose avhengig av effekt og bivirkninger etter 2-3 dager og trapp eventuelt ned ... Bruk antipsykotika så kortvarig og i så lav dose som mulig, prøveseponering (avslutte medisineringsen, journ.anm.) senest etter 6-12 uker», står det også å lese.

- Hvorfor gir likevel sykehjemslegene i Bergen 27 av 100 beboere antipsykotika?

- Det kan jeg ikke forklare, svarer Krüger og slår ut med armene, før han avslutter:

- Tallene er ganske uendret fra for ti år siden. På tross av all jobbingen, så er vi altså fortsatt ikke flinkere enn andre. Det er fortvilende.

"Man bør være spesielt forsiktig med antipsykotika for personer med demens.

ANNE-SOFIE HELVIK, forsker og sykepleier"

© Bergensavisen

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/4lWD9sAB>